

Równość kościołów w aspekcie praw człowieka

Autor tekstu: **Wojciech Pawlik**

W tej części raportu przedstawiamy wyniki ankiety socjologicznej, rozesłanej do kościołów, związków wyznaniowych, wspólnot duchowych oraz organizacji i stowarzyszeń światopoglądowych [1]. Celem ankiety było poznanie ich opinii na temat przestrzegania zasady równości wyznań i światopoglądów w Polsce.

Ze względu na specyfikę i różnorodność poruszanych problemów zdecydowano się na skonstruowanie dwóch kwestionariuszy ankiety, składających się z bloku wspólnych pytań, ale też zawierających (w każdej z nich) pytania i problemy bardziej specyficzne. Pierwszy z kwestionariuszy dotyczył problemów kościołów, związków wyznaniowych i wspólnot duchowych (w sumie rozesłano 138 kwestionariuszy, z czego zostało wypełnionych i odesłano z powrotem 37). Druga wersja kwestionariusza adresowana była do stowarzyszeń i organizacji o charakterze światopoglądowym (wysłano 4 ankiety, otrzymano z powrotem 2).

Wszystkie ankiety, które otrzymano po wypełnieniu, pochodziły od kościołów bądź związków wyznaniowych o uregulowanym statusie prawnym [2]. Większość z nich została zarejestrowanych po 1989 r. (24 kościoły i związki wyznaniowe), 8 zostało zarejestrowanych między 1980 r. a 1989, a tylko 5 datuje swoją działalność przed rokiem 1980. Proporcje te odzwierciedlają (jeśli chodzi o okres działania) proces instytucjonalnej pluralizacji życia religijnego w Polsce po roku 1980, a zwłaszcza 1989 roku. Pod względem założeń religijnych dominowały wśród nich kościoły i związki wyznaniowe o charakterze chrześcijańskim, ale wypełnione ankiety odesłały też wspólnoty i kościoły o orientacji niechrześcijańskiej (m.in. buddyjskiej, judaistycznej i islamskiej).

Pod względem liczebności członków około jednej trzeciej stanowiły kościoły i związki wyznaniowe liczące kilkunastu lub kilkudziesięciu członków, jedną trzecią stanowiły kościoły i związki wyznaniowe liczące od stu do tysiąca członków i jedną trzecią - liczące od tysiąca do dziesięciu tysięcy członków. Tylko jedna ankieta pochodziła od związku wyznaniowego liczącego powyżej 10 tys. członków.

Większość ankietowanych kościołów i związków wyznaniowych, pomimo stosunkowo niewielkiej (zwłaszcza w porównaniu z kościołem rzymskokatolickim) liczby członków deklarowała, że pod względem zasięgu działania ma charakter ogólnopolski (26 deklaracji) lub regionalny (7 odpowiedzi), a tylko 3 kościoły i związki wyznaniowe deklarowały, że zasięg ich działania ma charakter ściśle lokalny.

Przypisy:

[1] Kwestionariusze ankiet rozesłano pocztą i dołączono do nich obszernie wyjaśnieniem dotyczące zarówno celu ankiety jak i sposobu wypełniania kwestionariusza. W wyjaśnieniu tym zawarta była informacja, że otrzymane odpowiedzi będą traktowane jako wyrażające stanowisko Kościoła/związku wyznaniowego. Umieszczono w niej również dyspozycję, by w sprawach, w których kościół/wspólnota wyznaniowa nie posiada uzgodnionego zdania lub opinie są podzielone, osoba wypełniająca ankietę wyraźnie to zaznaczyła. We wszystkich otrzymanych ankietach znalazło się zaledwie kilka takich zastrzeżeń (i to nie w odniesieniu do całej ankiety, ale do poszczególnych pytań).

[2] Lista kościołów, związków wyznaniowych i wspólnot duchowych, do których została rozesłana ankieta, została ustalona na podstawie rejestru Departamentu Wyznań URM oraz uzupełniona danymi pochodzącymi od dr T. Doktora z Ośrodka Badania Młodzieży ISNS UW (dane te dotyczyły grup nieformalnych i ruchów para religijnych, na ogół czerpiących inspirację z religii i filozofii Wschodu i określających się jako "wspólnoty duchowe". Rozesłano ankiety do ośmiu z takich grup - od żadnej z nich nie otrzymano odpowiedzi).

Wojciech Pawlik

Doktor z Instytutu Stosowanych Nauk Społecznych Uniwersytetu Warszawskiego

[Pokaż inne teksty autora](#)

(Publikacja: 31-10-2003)

[Oryginał.](http://www.racjonalista.pl/kk.php/s,2850) (<http://www.racjonalista.pl/kk.php/s,2850>)

Contents Copyright © 2000-2008 by Mariusz Agnosiewicz

Programming Copyright © 2001-2008 Michał Przech

Autorem tej witryny jest Michał Przech, zwany niżej Autorem.

Właścicielem witryny są Mariusz Agnosiewicz oraz Autor.

Żadna część niniejszych opracowań nie może być wykorzystywana w celach komercyjnych, bez uprzedniej pisemnej zgody Właściciela, który zastrzega sobie niniejszym wszelkie prawa, przewidziane

w przepisach szczególnych, oraz zgodnie z prawem cywilnym i handlowym, w szczególności z tytułu praw autorskich, wynalazczych, znaków towarowych do tej witryny i jakiegokolwiek ich części.

Wszystkie strony tego serwisu, wliczając w to strukturę podkatalogów, skrypty JavaScript oraz inne programy komputerowe, zostały wytworzone i są administrowane przez Autora. Stanowią one wyłączną własność Właściciela. Właściciel zastrzega sobie prawo do okresowych modyfikacji zawartości tej witryny oraz opisu niniejszych Praw Autorskich bez uprzedniego powiadomienia. Jeżeli nie akceptujesz tej polityki możesz nie odwiedzać tej witryny i nie korzystać z jej zasobów.

Informacje zawarte na tej witrynie przeznaczone są do użytku prywatnego osób odwiedzających te strony. Można je pobierać, drukować i przeglądać jedynie w celach informacyjnych, bez czerpania z tego tytułu korzyści finansowych lub pobierania wynagrodzenia w dowolnej formie. Modyfikacja zawartości stron oraz skryptów jest zabroniona. Niniejszym udziela się zgody na swobodne kopiowanie dokumentów serwisu Racjonalista.pl tak w formie elektronicznej, jak i drukowanej, w celach innych niż handlowe, z zachowaniem tej informacji.

Plik PDF, który czytasz, może być rozpowszechniany jedynie w formie oryginalnej, w jakiej występuje na witrynie. **Plik ten nie może być traktowany jako oficjalna lub oryginalna wersja tekstu, jaki zawiera.**

Treść tego zapisu stosuje się do wersji zarówno polsko jak i angielskojęzycznych serwisu pod domenami Racjonalista.pl, TheRationalist.eu.org oraz Neutrum.eu.org.

Wszelkie pytania prosimy kierować do redakcja@racjonalista.pl